

*En riktigt fin advents- och jultid
tillönskas alla Kalkbladets läsare.*



www.fotoakuten.se



Kalkbladet

En stjärnhimmel på jorden

Det är en solig och klar novemberdag då jag bestämmer mig för att gå ut i solen för att få känna solljuset och den krispiga luften. Jag har hört hur viktigt det är att få dagsljus i novembermörkret. Liksom mina krukväxter som vänder sig mot solljuset för att klara vintern så önskar jag göra likadant.

Allt är av stjärnstoft

Jag går förbi min pappas grav på kyrkogården för att se hur det är efter allhelgonahelgen, då det var många ljus som brann och tillsammans lyste upp mörkret. Likt en stjärnhimmel på marken, en vintergata på jorden. En gemensam tyst demonstration av vårt hopp om ljus i mörkret. Sedan fortsätter jag turen ned till Själevadsfjärden där Moälven breder ut sig, och jag blir barnsligt glad åt det nu iskalla vattnet som fortsätter att rinna i maklig takt. Jag påminns om Jesus som sa att han



hade levande vatten som aldrig tar slut och som får mig att inte törsta mer. Jag tänker att det är den där törsten efter mer som aldrig tar slut som gör att världen känns så kall och hård just nu. Den egna törsten blir det viktigaste och jag litar på en som starkast visar att jag kan släcka den snabbt och effektivt utan tanke på konsekvenserna.

Jag stannar till på en av de små bryggorna som finns efter älvkanten och sträcker mig mot det bleka solljuset. Tänker på att jag är av stjärnstoft och att allt är av stjärnstoft. Vi var en gång en stjärna som miljarder år senare är du och jag. Jorden är en stjärnhimmel och en vintergata, där alla kärleksfulla handlingar bär på det levande vattnet och minnet av stjärnan som tändes över ett stall för att visa att Gud är nära.

Catharina Larsson



Foto: Maria Marre Gustafsson

Tack Tina Wilhelmsson för alla fina, tankeväckande, engagerande och inspirerande texter som du bidragit med i Kalkbladet under flera år. På detta sätt har vi också fått följa med dig under tiden som präststuderande fram till din kommande prästvigning i Härnösands domkyrka i januari 2025. Stort tack och lycka till!
Styrelsen för Kvinnor i Svenska kyrkan i Härnösands stift

Tinas tankar

Gud vandrar med oss

Under några somrar har jag lett pilgrimsvandringar i min församling. I all enkelhet går vi upp till S:t Olavs källa där jag leder en andakt och sen går vi tillbaka ner till församlingshemmet för att äta våfflor tillsammans. Det är en sträcka på totalt fyra km och det händer fantastiskt mycket på den relativt korta vandringen. På vägen upp till källan småpratar vi om väder och vind. När vi slår oss ner vid källan för en andakt infinner sig ofta ett lugn och sen på vägen ner är det som att samtalen öppnar sig. Det är som magi. Det blir så tydligt att Gud vandrar med oss på vägen och träden som omsluter oss får oss att prata om viktiga saker.

Min sista krönika i Kalkbladet

På vägen upp till källan kan vi prata om semesterplaner och på vägen ner kan vi prata om hur det kan vara att sitta vid en dödsbädd och se någon man älskar ta sitt sista andetag. Jag blir lika tacksam varje gång jag får vandra med en grupp och höra hur samtalen förändras längs med skogsvägen. Jag tänker att vi kanske kan vandra mer. Vi kanske också kan öppna upp för tanken att Gud finns med oss i samtalen när vi pratar med varandra. Jag tror att Gud är med oss både när vi planerar semestern och när vi tar avsked av dem vi älskar. Jag tror att Gud är med oss när vi promenerar ensamma på en trottoar eller vandrar tillsammans med andra på en pilgrimsled. Jag tror till och med att Gud är med dig just nu när du läser det här.

Det här var min sista krönika i Kalkbladet eftersom jag prästvigs i Härnösands domkyrka den 19 januari. Det har varit en ära att få skriva om mina tankar här under min studietid och tack för den respons jag har fått av er läsare under åren. *Guds rika välsignelse till er alla oavsett om ni gillar att vandra eller inte.*

Tina Wilhelmsson



Fortsätt följa Marianne Wasend, en av våra medlemmar i stiftsföreningen, som under rubriken Mariannes Läslusta bjuder oss på intressant läsinspiration utifrån sin egen läslusta!

Mariannes Läslusta

En absolut läsvärd bok

När *Vegetarianen* av Han Kang kom ut i Sverige 2017 hängde jag på låset till biblioteket. Jag lockades av bokens titel och att på "djupet" få läsa/lära något om vegetarianism, skriven av en kvinna från andra sidan jordklotet, i Sydkorea. Idén att även ändra kostvanor var inte långt borta.

Boken var tung att läsa och inte alls vad jag trodde den skulle handla om. Den i boken försynta frun Yeong-hye beslutade, efter ha haft en mardröm, att bli vegetarian. Yeong-hye och hennes man har varit gifta i fem år när hon börjar förändras. Hon slutar att äta köttprodukter, ligger vaken om natten, magrar, slutar prata och vägrar ha sex med sin man. Yeong-hye blir allt sjukare och hennes omgivning mer desperat.

Avhumaniserar sig själv

Boken speglar ett samhälle präglad av despotism. Herravälde över kvinnors kroppar manifesteras genom matsituationen och sexuellt. Yeong-hye blir våldtagen och på ett brutalt sätt tvångsmatad med kött vilket leder till att hon hamnar på mentalsjukhus.

Hennes sätt att göra motstånd gör hon genom att avhumanisera sig själv och försöka bli en växt. Detta är i stora drag vad jag kommer ihåg från boken. Den är absolut läsvärd.

Det ska bli intressant att följa Han Kang under hennes vistelse i Stockholm i december med anledning av Nobelprisutdelningen.

Marianne Wasend

Höstglöd i Höör 5–6 oktober

Första helgen i oktober träffades ordföranden och kontaktpersoner för våra stiftsföreningar på stiftsgården Åkersberg i Höör i Skåne. Lunds stiftsgrupp stod för värdskapet denna gång.

Vid välkommandet gav oss vår riksordförande Bulle Davidsson några frågor att fundera på:

1. *Vad är Kvinnor i Svenska kyrkans uppgift?*
2. *Gör vi rätt saker?*
3. *Varför gör vi det vi gör och med vilka gör vi detta?*

Programmet fortsatte med att Lunds stiftsgrupp berättade om sina många internationella kontakter med vänstiften i Tyskland, Palestina, Sydsudan och Tanzania. Kontakterna har man fått genom stiftskansliet som efterfrågat kvinnlig representation vid besök i vänstiften. Lunds stift har också en person som arbetar specifikt med kvinnofrågor(!). Det var intressant att lyssna till alla de erfarenheter de fått genom vänstiften.



Stiftsgården i Höör

Ett omfattande vänstiftsarbete

I Tyskland är det en helt annan struktur, varje kyrka är självständig och det finns ingen ärkebiskop. I kontakt med kvinnorna i Tyskland har Lunds stiftsgrupp blivit inspirerad att göra en utställning om kvinnor under reformationen. I Mellanöstern har Lunds stiftsgrupp kontakt med framförallt palestinska kristna kvinnoorganisationer som Basma Center i Beit Sahour som bland mycket annat driver kindergården, bageri och kök, tvättinrättning och gästhem. I verksamheten har man också anställda med funktionsvariationer som annars har svårt att hitta arbete. Sedan snart 30 år har Lunds stift haft en vänrelation med Lui-stiftet i Sydsudan (tidigare Sudan), där stiftet tidigt bjöd in KviSk i Lunds stift att delta i kontakten med kvinnoorganisationer där. Lunds stiftsgrupp har också regelbundna Zoom-möten med kristna kvinnoorganisationer i Tanzania. Många organisationer som man mött och har kontakt med är vana vid att bli lämnade efter ett tag. Det gäller att vara uthållig enligt Lunds stiftsgrupp.

Vidare i programmet fick vi träffa Kvinnoglöds nya redaktör, *Karin Bernsprång*, journalist på Västerbotten-Kuriren. Hon samtalade med oss om vad vi skulle vilja läsa i vårt medlemsblad men också att hon tänkt sig lite längre reportage. Något som vi redan sett och som verkar uppskattas.

Kommunikationen måste ses över

Vid årsmötet i Göteborg i våras utsågs en projektgrupp att se över hur föreningen jobbar med vår kommunikation. De redovisade vad de kommit fram till, bland annat behöver kommunikationen med riksföreningens hemsida bli tydligare.

Medlemmar som arbetar med Projektet *Fred med jorden – fred på jorden* berättade att fokus i arbetet nu är fred och feminism. Hur hör fred och feminism ihop? Gruppen arbetar med ett värdegrundsdokument kring detta. Projektet ska redovisas vid riksårsmötet nästa år.

Efter en god och trevlig middag avslutade vi kvällen med aftonbön i stiftsgårdens vackra kapell. Vi fick höra om Lydia, Apg.16:11-15, en innehållsrik berättelse som vi sällan får lyssna till.

Spännande och stärkande samtal

Söndag morgon blev det grupparbete med utgångspunkt i föreningens ledord: *Andlighet, engagemang, gemenskap och kvinnokraft*.

Frågorna vi fick var: *Vad vill vi? Vad gör vi?*

Det blev spännande, stärkande samtal och redovisningar.

Några exempel: Kvinnor ska få komma till tals, det behöver finnas en öppen andlighet, det finns en längtan efter en djupare mening, vi behöver vara öppna för hela skapelsens mångfald. Engagemanget behöver rikta sig utåt men måste börja inifrån oss själva. Om gemenskap: Den som hittar sin plats tar ingen annans. Kvinnokraft: Något som vi kan lära av varandra, vi får kraft av andra kulturer, av att bevaka kvinnokraften i vår organisation, av att vi samlar vår kvinnokraft och visar den. Det är inte vår uppgift att rädda männen!

Efter dessa inspirerande samtal fick vi en vacker höstpromenad till Höörs kyrka där vi firade gudstjänst.

Bara ett dygn tillsammans men så gott att både få möta gamla bekanta och göra nya bekantskaper. Kvinnor i Svenska kyrkan är ett av mina viktigaste sammanhang!

Berit Larsson

Projektet Fred på jorden, Fred med jorden

Föreningens nationella projekt rullar på mot slutåret.

Under 2025 ska projektet avslutas med redovisning och förslag på Våreld/Höstglöd. Projektgruppen fokuserar just nu på föreningens arbete för Fred på jorden.



Fokus på att undanröja orättvisor

Fred på jorden och Fred med jorden är processer som är integrerade i en samverkande helhet. I projektet är en utgångspunkt det feministiska perspektivet liksom FN:s globala mål och Kvinnokonventionen.

Fred och frid skapas genom aktiva handlingar som tex språk hur vi förhåller oss till andra och allt levande i naturen. Alla människor måste känna att de har en framtid.

Vi behöver tänka både i stort och smått, människor över hela världen måste ha mat, vatten och utbildning. Idag är det en orättvis fördelning och fredsarbetet måste fokusera på att undanröja orättvisor tex klimat-orättvisa, som skapar fattigdom och konflikter. Det innebär att vi måste påverka och skapa fredliga förutsättningar och sammanhang för liv. Jämlikhet är en förutsättning för fred. När människor inte behöver slåss för brödfödan så skapar vi förutsättning för fred och därför måste fattigdom arbetas bort.

Marianne Staaf Gälldin

Vila i Guds hand

Dikter och tankar om tvivel, tro och liv.

I samband att biskop Eva Nordung Byström avslutade sin tjänst som biskop i vårt stift gav hon ut en diktbok som avskedsgåva till anställda och förtroendevalda. En fin gåva att läsa och finna tröst och ro i.

Dikterna är lätta att ta till sig och handlar om tro, hopp och kärlek som är ledord i vår kristna tro.

Jag har ända från min ungdom tyckt om att läsa dikter, det finns en rytm i dikter som jag tycker om. Dikter är fina att läsas högt och kan läsas om och om igen.

Dikter som passar kyrkoårets helger

Den här diktboken landar i hjärtat och jag tror att den blir till glädje för många som vill använda den i andakter och gudstjänster. Det finns dikter som passar i kyrkoårets helger, dikter i Allhelgonatid när många brottas med mörker och sorg. Mitt i allt får vi vila i Guds hand som boken heter och veta att Gud finns vid vår sida vad som än händer.

Några av dikterna är tonsatta av Eva själv och kanske blir det fler dikter som tonsätts och kan sjungas i olika sammanhang.



Bild: Kerstin Stickler.

Boken kan köpas via Verbums förlag.

En dikt ur boken: *Låt mig få tända ett ljus*
*Jag skulle så gärna vilja tända ett ljus för dig,
Ett ljus om lyser för dig inuti,
därinne där det är mörkt och tomt,
längst därinne där sorgen och saknaden bor,
innerst inne i ditt innersta rum
– där, du inte är duktig längre eller tuff och okänslig,
säker och behärskad.*

*Ja, längst där inne –
innanför allt du byggt kring ditt jag,
innanför murar av rädsla och raserade förhoppningar,
innanför ditt yttre skal – där inne vill jag tända ett ljus.
Tyst och stilla skulle jag kliva in – bara du öppnade –
utan att kräva något,
utan att skrämmas eller göra dig illa,
försiktigt så att du inte blev rädd
eller kände dig utlämnad.*

*Tyst och stilla,
med lätta steg skulle jag gå genom dina inre rum.
Gå till jag nådde ditt hjärtas kammare.*

*Där skulle jag stanna och andaktsfullt tända ett ljus,
ett ljus för dig – ditt ljus.*

*Så att du,
även om du inte förstod,
 ändå skulle ana,
även om du inte trodde,
 ändå skulle hoppas,
även om du inte orkade se,
 ändå skulle känna:*

*Det finns ett ljus som är starkare än mörkret,
ett ljus som omsluter och bär.
Ett ljus som är varmt och tryggt
och som aldrig sviker hur du än är.*

*Och sen skulle jag berätta:
Det är det ljuset som är ditt ursprung
– och därför också det mål du ständigt söker.
Följ det trots tvivel och genom motgångar
– och du är räddad.*

*Jag skulle så gärna vilja tända ett ljus för dig
i ditt innersta rum – bara du öppnade...*

Följ mig!

En fördjupning av Växtplatskursen, 25-30 augusti.

Det var gott att åter få komma till Hållandsgården. Den fina atmosfären och den omtänksamma personalen gör att den alltid har en plats i mitt hjärta.

Vi var fem deltagare med Maria Ålander och Susanne Karlsson som ledare. Vi varvade reflektion med vandringar utomhus längs enkla stigar runt Hållandsgårdens miljö. Vi följde Katekumenatets väg som pilgrimer på en inre och yttre vandring där man delar tro och liv tillsammans. Ordet katekumenat betyder vägledning och undervisning.



Det kommer från urkyrkan och finns i ord som kateder och katekes.

Några teman för reflektionerna var
”Vem är jag?”

”Vad betyder det för mig att någon följer mig på vägen?”

”Vilken av Andens gåvor har jag fått”.

Förnyade vår kallelse

Det var en fin liten grupp och det var lätt att dela tankar med varandra. Att ledarna också deltog i reflektionerna och delade med sig, gjorde att vi kom nära varandra.

Vid en av gudstjänsterna i stavkyrkan fick vi förnya vår kallelse. Det kändes viktigt och berörde.

Vi avslutade kursen med en pilgrimsresa till Trondheim. På vår väg dit stannade vi vid Norra Sandtjärn och förnyade våra dop nere vid stranden.

Vi bodde på vandrarhemmet nära Nidarosdomen och på kvällen fick vi vara med på en enkel mässa i ett av kapellen i katedralen. Det var fint.

När vi kom tillbaka till Hållandsgården samlades vi i stavkyrkan till en sändningsgudstjänst innan vi skiljdes åt, var och en till sitt.

De här dagarna har betytt mycket för mig, det är viktigt att få sätta ord på vad jag tror och varför. Jag upplever att jag har fördjupat min tro och står stadigare nu.

Text och foto: *Birgitta Edlund, ideell medarbetare*



Facebook-gruppen

På Facebook finns en grupp för medlemmar i Kvinnor i Svenska kyrkan i Härnösands stift. Där kan alla lägga in information och läsa om aktuella händelser. Kom med du också!

Det heliga feminina

Den kvinnliga livgivande gudomsbilden mötte döden efter den tid då krigets gudar stormade in i historien. Dyrkandet av de gudinnor som bar liv, födde fram liv, gav näring till liv och beskyddade det, byttes ut mot makten att döda liv och härska över det som gav liv, maktmedlet var våld eller hot om våld.*

I juli 2024 besöker jag Kvinnominne, ett kvinnomuseum i Näsåker, varsamt guidad av Lo Högborg, boende i Näsåker och en av dem



som åstadkommit en permanent boplatz för utställningen. Jag blev djupt berörd.

Namnet på utställningen är *"Efter 1000 år av tystnad – en gömd och glömd historia"*

Den är ursprungligen framtagen av bl a Birgitta Onsell (1925 – 2012), och ställdes ut för första gången på kvinnodagen den 8 mars 1998 på Moderna

Museet i Stockholm, där 25 000 besökare såg den. Innehållet bygger på hennes forskning om hur Modergudinnans livgivande och beskyddande kraft förvandlas till dödsbringande. Materialet i utställningen är omfattande och de bilder som visas är foton av statyer, figurer, reliefer, smycken, stenbilder och kompletterande nymålade bilder samt texter. De äldsta fynden skapades 30-tusen år f Kr.

Kvinnoförtryck under stram kontroll

Det framgår tydligt hur de patriarkala religionerna, i vårt fall kristendomen (GT), förmedlar en gudsbild som mycket ofta är egocentrisk, krävande, hämndlysten och dömande. I en kultur som dyrkar en sådan gud förtrycks kvinnor. De ses som orena, mindre vetande, närmare djuret än mannen och utgör en farlig kraft nära alierad med djävulen. Hon skall hållas under stram kontroll av normer, seder, lagar mm,



exempelvis ritualen för kyrktagning efter barnafödsel som levde kvar in på 1900-talet.

Ormen ett starkt attribut

Ett bra exempel på en kvinnlig nidsbild ur Bibeln där Eva i Paradiset sägs fresta Adam att äta av en frukt ur Kunskapens träd, där även tre viktiga kvinnliga symboler stigmatiseras; trädet, ormen och frukten (granatäpplet betecknades som heligt). Ormen var ett starkt attribut och förekom ofta tillsammans med en gudinna, här återgiven på en bildsten från När på Gotland ca 500 e Kr.

Ett annat exempel på extrem kvinnoskändning är häxprocesserna där det i Härnösands stift finns mycket information kvar i vår tid över de hemskheter kyrkan utsatte kvinnorna för.

Altarskåp med gudsmo Maria i centrum

Men det var/är svårt att helt radera ut den livgivande Modern ur folkets medvetande. Sångkyrka, som ligger ca 15 km öster om Sollefteå är känd för sin livgivande hälsokälla varpå kyrkan är byggd. Men där fanns också ett altarskåp från 1500-talet som numera förvaras på Historiska museet.

”I centrum står gudsmo Maria på en månskära – en forntida gudinnesymbol. Hon träder fram ur en mandorla – sinnebilden för livets port – och hon omstrålas av en ljuskrans”.

Senare altartavlor/skåp föreställer i stor utsträckning scener ur Jesus liv, evangelisterna samt manliga helgon.



Utställningen kan ge oss inspiration att åter se modern, livgiverskan, Moder Jord och låta henne växa sig stark igen. Även ge oss mod till att aktivt manifestera för en framtid där även kommande generationer kan leva på ett liknande sätt som vi som läser detta har fått nåden att uppleva.

Gud, hjälp oss att våga leva i Dig och din livgivande kärlekström. Hjälp oss att på djupet förstå vårt beroende av vårt hem, Moder Jord och hennes givmilda gåvor. Amen.

På följande sätt kan du ta del av utställningen och stödja föreningen Nämforsens Kvinnominne.

- *På plats i Näsåker*
- *Lösa medlemskap i föreningen Nämforsens Kvinnominne*
- *Beställa boken "Efter 1000 år av tystnad – en gömd och glömd historia"*
- *Besöka Youtube, sök på Nämforsens Kvinnominne*

*Fritt tolkad text från utställningen

Text och foto: *Gunilla Bäckström*

Kvinnor i Svenska kyrkan i Luleå stift/skrivet i september 2024

Här når du Kvinnor i Svenska kyrkan, Härnösands stift Styrelsen:

Marianne Staaf-Gälldin, Sundsvall, tel. 076 - 830 82 66

Berit Larsson, Frösön, tel. 070 - 230 95 57

Mery Sauni, Härnösand, tel. 070 - 389 53 90

Margareta Wänglund, Ljungaverk, tel. 070-609 97 27

Berit Selling, Härnösand, tel. 070-385 73 02

Glöm inte att meddela ev. adressändring till

marianne.staaf.galldin@hotmail.com

Framtidsfönstret

Föreningens framtid

I senaste Kalkbladet berättade jag att vår förening i Härnösands stift inte beviljats något ekonomiskt bidrag från stiftet. I och med detta besked var vi tvungna att ställa in årets inspirationshelg. Vi har sökt bidrag för nästa år men ännu inte fått något besked.

Vi medlemmar behöver fundera på om vi vill att vår förening ska fortsätta att finnas. Om vi får ett bidrag behöver det vara mer än de 10 000 kr vi fick för 2024. Det räcker inte ens till att göra Kalkbladet. Våra medlemsavgifter räcker endast till bankkostnader.

Vad vill vi? Vad kan vi? Tycker vi att vi behövs?

Kan vi samverka mer med andra kvinnoorganisationer?

Hur kan vi göra mer tillsammans med de församlingar vi bor i?

I mitt vardagsliv, i familj, i kyrkan, i föreningsliv och inte minst i den stora världen stöter jag hela tiden på patriarkala strukturer som behöver ifrågasättas för att världen ska bli en bättre plats att leva på för alla människor. Det behövs verkligen engagemang, gemenskap och kvinnokraft nu mer än någonsin!

Fått så mycket glädje och inspiration

Jag är oerhört tacksam för att jag blev inbjuden till ett årsmöte för Kvinnor i Svenska kyrkan i mitten av 1990-talet. Så mycket glädje, inspiration och god och uppbyggande andlighet jag fått i denna organisation!

Med hopp om att det finns fler som tycker att vi som förening har en framtid och att vi tillsammans jobbar för den på olika sätt.

Hör gärna av dig till någon av oss i styrelsen! Namn och telefonnummer hittar du på annan plats i detta nummer.

Varmaste hälsningar i novembermörkret!

Berit Larsson
ordförande

Kyrkans skogsutredning

– Ansvar, handling och hopp

Idag lyssnade jag på Framtiden. Denna dag i slutet av oktober i radio-programmet Ring P1, där vem som helst kan ringa in och få säga sin åsikt i radio. Idag ringde Noomi, 9 år, in till programmet och ville prata om Skogen. Hon sa att man skulle sköta skogen genom att inte hugga ner så många träd för annars förstör vi djurens hem, att skogen tillhör alla och att man inte ska kasta skräp när man är i skogen.

Noomi tyckte inte att någon skulle äga skog.

Nästan som om hon läst Kyrkans skogsutrednings förslag om hur kyrkan ska sköta sina skogar i framtiden.

Svenska kyrkan är Sveriges femte största skogsägare genom förvaltningen av Prästlönetillgångarna. 2021 fick kyrkostyrelsen i uppdrag från kyrkomötet att utreda Svenska kyrkans skogsbruk vad gäller hållbarhet. En utredning tillsattes som undersöker hur Svenska kyrkan kan säkerställa en så ekologisk, ekonomisk, social samt andlig och existentiell hållbar skogsförvaltning som möjligt. Den 25 september 2024 överlämnades betänkandet *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* Utredare har varit landshövding Göran Enander. Han har förhoppningar om att Svenska kyrkan inom något år ses som ett föredöme när det gäller hållbar skogsvård.

Utredningen framhåller att klimatnödläget ställer särskilda krav på förvaltningen av naturresurser och föreslår ett antal ändringar i kyrkordningen. Utredningen lämnar också förslag på hur Svenska kyrkan kan stärka skyddet för biologisk mångfald och skogens kulturvärden, förbättra uppföljning och tillsyn samt öka lokal delaktighet och samiskt inflytande.

Skogens andliga, ekologiska och sociala värden uppgraderas
Ett av utredningens huvudsakliga förslag handlar om en omställning till ett mer naturnära skogsbruk, som i högre grad beaktar skogens andliga, ekologiska och sociala värden. Idag har kyrkans skogsbruk huvudfokus på att generera ekonomisk avkastning, vilket föranlett kritik inom kyrkan och från civilsamhället. Ett varsammare skogsbruk och ett tydligare hållbarhetsarbete i förvaltningen av prästlönetillgångarna föreslås. Det är i linje med de ställningstaganden Svenska

kyrkan redan gjort dels för klimatomställning, dels för försoning i relation till samerna.

”Svenska kyrkans skogsbruk behöver vara andligt och existentiellt hållbart. Det innebär bland annat att i högre utsträckning värna skogens andliga värden. Därför föreslår vi åtta vägledande principer för tolkning av andlig hållbarhet i förvaltningen av skogen” säger utredaren Göran Enander.

Ansvarstagande som omsätts i handling

Utredningen föreslår en omställning där kyrkans skog bidrar till större klimatnytta och ökad biologisk mångfald.

Konkret föreslås att 20 procent av skogsarealen skyddas för biologisk mångfald och kolinlagring, att jämföra med dagens 11 procent, och en tredjedel av arealen ställs om till naturnära skogsbruk.

På resterande arealen anpassas skogsbruket bland annat med ökad generell hänsyn till biologisk mångfald, minskad hyggesstorlek och högre ålder på skogen innan den får avverkas.

Stärkt internt samarbete

En annan del i förslagen handlar om att stärka samarbetet mellan församlingar och egendomsförvaltningarna och att församlingar involveras mer i beslut som rör förvaltningen av skog i deras geografiska närområde. Svenska kyrkans skogsbruk behöver också leva upp till urfolksrättens principer och de nordliga stiftens skogsbruk anpassas till rennäringens behov, som ett led i kyrkans försoningsarbete.

Ladda ned *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp*.

Marianne Staaf Gälldin

Glöm inte att betala medlemsavgiften för 2025

Avgiften på 100 kr betalas
antingen via bg 422-3699 eller
via Swish, nummer 1236918593.

Finns det ett samband med experimentet med Pavlos Hundar och att läsa Kyrkans Tidning?



Tankar som lyfter dagen känns allt mer viktiga när vi dagligen sköljs över med så mycket "*mörker och smärta*" förmedlat via massmedia. Jag känner personligen att jag ofta måste "*rensa bort dystra tankar*" och istället försöka fylla min glädjebringare med andra energifyllda tankar som ger mig ett lugn och en inre glädje.

En trevlig lässtund

Jag har sedan augusti månad möjlighet att kunna läsa papperstidningen av Kyrkans Tidning (KT) och märkligt nog blir jag så glad varje gång jag ser den i mitt post-

fack. Synen av tidningen triggas direkt igång en känsla av "mysfaktor" eftersom jag kopplar ihop tidningsläsning med en trevlig lugn fikastund bara för mig själv. Det blir liksom en igenkänning om att en trevlig stund väntar som i experimentet med "*Pavlovs hundar*". Jag bläddrar i tidningen och finner varje gång något nytt som jag vill fördjupa mig i.

Ett intressant medlemsblad

Nuförtiden läser jag bara tidningar som e-tidning, förutom KT, så jag kan konstatera att det är en viss känsla att höra "tidningsprasslet". Under 90-talet läste jag KT, erhöll den som en typ av löneförmån och läste den även för mitt kyrkliga intresse. Måste erkänna, så här många år senare, att jag då inte kände någon större "glöd" av att varje vecka läsa KT. Härligt att konstatera att tiderna förändras och att jag idag känner en härlig tillfredsställelse att kunna läsa KT igen.

Tycker även om att läsa medlemsbladet *Kvinnoglöd*, det ger en trevlig känsla. Medlemsbladet innehåller så många intressanta delar som väcker mitt läsintresse. Perfekt att även där få lästips på aktuella böcker.

Att skapa en personlig Trigger en typ av Trygghetsankare

Det finns små knep som underlättar till att skapa en "lugn- och ro känsla" Jag delar med mig av en liten övning för att skapa en personlig "trigger" ett så kallat "trygghetsankare".

"Fäst din blick på en tavla, ett tyg eller någon vacker sak som du tycker extra mycket om. Slut ögonen, se bilden framför dig och riktigt gå in i bilden med dina tankar och olika sinnen. Ta några djupa avslappnande andetag, känn att panna, ögon och kinder slappnar av. Tänk på bilden och försök fånga den i ditt inre sinne, se bilden framför dig även fastän dina ögon är slutna. Ha gärna ett litet avslappnat leende på dina läppar. Fånga känslan i din kropp. Det du nu har skapat med dina tankar och sinnen är ditt eget personliga stärkande "trygghetsankare" Sitt ett tag och bara slappna av och öppna sedan dina ögonen försiktigt och kom tillbaka till rummet igen.

Varje gång du behöver en "micropaus" så slut ögonen och återskapa känslan och ditt inre leende när du tänker på tavlan/bilden/tyget eller det du valt som en "trygghets ankare". Det är en tankeövning som du kan göra överallt. Jag lägger med en vacker blå bild som finns på framsidan av *"Orre Testamente – Nya testamentet på Sydsamiska"*. Den bilden är ett fint exempel på en bild som skapar en varm känsla inombords, när jag tittar på bilden och sedan låter mig "flyta iväg" i mitt sinne med hjälp av underbara färger och symboler.

Margareta Wänglund



*Bild från framsidan av
Orre Testamente.
Hämtad från
Bibelsällskapets webbplats.*

Bibelns berättelser med dockor

Textilkonstnär Ann-Sofie Hemmingsson i Ås har fler än 500 egentillverkade dockor som gestaltar bibliska berättelser. Ann-Sofie har under 30 år ägnat sitt liv åt textilier för kyrkans räkning i form av liturgiska textilier. Ann-Sofie har broderat och kollegan Sigrid Grenholm från Rödön har vävt.

När Ann-Sofie var barn och gick i söndagsskolan fanns en tant Marta som berättade händelser i Bibeln. Ann-Sofie berättar att tant Martas berättelser gick rakt in i hjärtat. Och i vuxen ålder dök minnena upp och Ann-Sofie kände hur Bibelns berättelser kan påverka och vägleda människor i olika skiften. Ann-Sofie började sin tillverkning av bibliska figurer, kulisser och miljöer för olika berättelser. Ann-Sofie har tillverkat mer än 500 dockor med tillhörande miljöer för varje berättelse.



Berättelser med olika teman

Ann-Sofie har besökt skolor, församlingar och föreningar då hon berättat några av de kända bibelberättelserna som handlar om värdegrunden och vårt förhållningssätt till varandra. Utgångspunkten har varit kärnan i den kristna tron, vem är Gud och Jesus.



Hon framför berättelserna i olika teman och varje tema kan innehålla 1-8 bibeltexter för att visa ett sammanhang. Det finns 15 teman om inledningen av Jesu liv och gärningar, kallelser, underverk, liknelser, undervisning, mission och handling. Åtta teman handlar om påsken och tiden efter Jesu uppståndelse.



Anpassar berättandet till varje grupp

Varje tema har sina egna dockor och kulisser. Dockorna är orörliga och ca 23 cm höga tillverkade av tyg och annat naturmaterial.

Dockorna saknar ansiktsuttryck för att ge lyssnarna möjlighet att själva tänka och tolka det som händer i berättelsen. Miljöerna/kulisserna är 30 cm höga, de placeras på tillhörande bord 240 x 50 cm.

Ann-Sofie berättar att hon använder samma dockor oavsett ålder på lyssnarna, hon anpassar berättandet och samtalen för varje grupp. För vuxna krävs tid för egen eftertanke och reflektion.



Ann-Sofie berättar att det är alldeles tyst när hon berättar, man kan höra en knappål falla. Dockorna och miljöerna gör att lyssnarna får en upplevelse som går rakt in i hjärtat och de förstår budskapet.

Lärarna säger att barn idag inte får uppleva berättelser så här. Därför är det så spännande. Citat eller händelser kan eleverna själva ta upp och berätta för att lösa uppkomna problem. Berättelserna får då spegla livet nu.

Ann-Sofie avslutar med ”I naturens katedral visar Gud sin kärlek till oss människor. I bibelns berättelser visar han sin kärlek genom att ge kunskap om det som är rätt och hur vi bör leva och vara för varandra. En inre kompass för livet. Där finns också hoppet och förlåtelsen när det blir fel. Inget är omöjligt att förändra.”



”Om man ”kokar ihop” hela bibeln blir bara ett ord kvar! *Kärlek!*” det är det som Ann-Sofie vill förmedla.

Intervjuare: *Kristina Ekegerd, Frösön*

Stiftets nya biskop på plats

Jag var i Uppsala domkyrka när första kvinnan blev vigd till biskop, det var i oktober 1997 som Christina Odenberg blev biskop i Lunds stift. En historisk dag som var viktig för många av oss kvinnliga präststudenter när äntligen en kvinna kunde ha det högsta ämbetet i vår kyrka.

I september 2024 så var jag åter på biskopsvigning i Uppsala domkyrka och det var en historisk dag när Teresia Derlén blev biskop i Härnösands stift. Hon är den tredje kvinnan i rad som är biskop i vårt stift, Tuulikki Koivunen Bylund (2009-2014) och Eva Nordung-Byström (2014-2024) har varit före henne. Det är bara vi i Härnösands stift som har haft så många kvinnor som biskopar och i en följd, och Teresia är den 27:e biskopen i Härnösands stift.

Skrev sin doktorsavhandling i London

Teresia Derlén har senast jobbat i Västerås stift med biskop Mikael Mogren. Hon prästvigdes 2003, och under åtta år studerade och jobbade hon i London, där hon skrev sin doktorsavhandling. Teresia har också jobbat i Luleå stift och har erfarenheter från den norrländska landsbygden, hennes valspråk är: *Gud förnyar jordens ansikte.*

På präst- och diakonfortbildningen visade Teresia en bild som inspirerar henne, *"Christ in the Wilderness"* av Kelly Latimore. Där sitter Jesus ensam vid en eld och tittar upp mot vintergatan. Det kom ett allhelgonabrev till präster och diakoner i stiftet där biskop Teresia skriver:

Jesus är här mitt i världen, men inbjuder samtidigt till gemenskap. Man vill sätta sig vid hans sida, lyssna till hans ord, dela sina egna tankar. För mig är det också en bild av vår kyrka, vad den redan är och än mer skulle kunna vara. En lägereldskyrka, som lyser upp världen med diakonal omsorg och evangelium. En värmande plats som lockar till gemenskap. Platsen där alla kan känna Guds kärlek, dela sin längtan och lyssna till de stora berättelserna.



Biskop Teresia.

Foto: Kerstin Stickler

Jag tycker att det kommer att bli spännande att få fundera på lägereldskyrka i ett kvinnligt perspektiv, vad kan få dig som kvinna att vilja sätta dig vid elden tillsammans med Jesus och vad kan vår lilla förening bidra med för viktiga lägereldsplatser.

Catharina Larsson

Läs gärna mer om biskop Teresia på stiftets hemsida.

Kallelse till årsmöte för Kvinnor i Svenska kyrkan Härnösands stift den 22 februari 2025 kl. 11.00 i Kyrkans hus i Sundsvall.

Förutom årsmötet blir det föredrag av diakon Anna Lönneborg. Hon vigdes som diakon 1980 och har sin tjänst i Sundsvalls församling men har även arbetat inom EFS i Sundsvall och en period i Ålidhems församling i Umeå. Anna kommer att berätta om sitt arbete som diakon och arbetet inom diakonins olika områden i Sundsvall. Hon finns med i olika samverkansorganisationer som *Vuxna på stan*, nattvandringar på fredagar. *Barnens guldkant* är ett annat område som handlar om att ge en guldkant till utsatta barn och ungdomar. Anna stöttar också som diakon polisen i olika situationer.

Motioner till årsmötet ska vara styrelsen tillhanda senast den 22 januari 2025 och skickas till ordföranden Berit Larsson via e-post: ulla.berit.larsson@gmail.com eller

**Kvinnor i Svenska kyrkan
c/o Berit Larsson
Örjansvägen 14
832 44 Frösön**

